

## 1. Namnet på produkten och företaget

Produktnamn **Iso-oktan**  
Tillverkarens artikelnummer **132064**  
Avsedd användning **Laboratoriekemikalier**  
Gäller för artikelnummer **132064**

**Tillverkare/Leverantör** **Kontaktperson för vidare info I händelse av nödläge**  
LabService AB Lars Eriksson  
Förmansvägen 7 Telefon: 060 – 52 59 70  
85753 SUNDSVALL Mobil: 070 – 627 77 00  
E-post: lars@labservice.se

### Telefon för nödsituationer:

I nödläge kontakta även giftinformationscentralen, larmnr 112.

## 2. Sammansättning/ämnenas klassificering

Ingående ämne	Koncentration	EG-nr	CAS-nr	Farosymbol	Riskfraser <sup>1</sup>
2,2,4-Trimetylpentan	100%	208-759-1	540-84-1	Xn N F	65 38 67 50 53 11

<sup>1</sup>För riskfrasernas betydelse, se avsnitt 16.

## 3. Farliga egenskaper

### Klassificering

Farligt: kan ge lungskador vid förtäring.

Irriterar huden.

Ångorna kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

Mycket giftigt för vattenlevande organismer.

Kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.

Mycket brandfarligt.

### Hälsofara

Inandning: Inandning av ångor kan ge huvudvärk, yrsel och illamående.

Hudkontakt: Ämnet avfettar huden, som kan bli röd och sprucken.

Förtäring: kräkning ökar risken för det dras ned i lungorna och orsaka kemisk lunginflammation.

(Kemiska risker 1993)

## 4. Första hjälpen

## **Inandning**

Frisk luft.

## **Hudkontakt**

Tag genast av nedstänkta/förorenade kläder/skor.

Tvätta huden noggrant under flera minuter med tvål och vatten.

Kontakta läkare om besvär uppstår/kvarstår.

## **Förtäring**

Ge genast ett par glas mjölk eller vatten att dricka om den skadade är vid fullt medvetande.

Framkalla ej kräkning.

Till läkare/sjukhus om en större mängd förtärts.

## **5. Åtgärder vid brand**

Släck med pulver, koldioxid eller skum.

## **6. Åtgärder vid spill/oavsiktliga utsläpp**

Stoppa läckor om det kan ske utan risk.

Varna alla i arbetsgröpar, källare och brunnar, frigjorda ångor kan skapa kvävande luftblandningar.

Valla in utspild vätska med sand, jord eller annat lämpligt material. Rådfråga expertis.

Varna alla för explosion - utrym om det är nödvändigt.

Om ämnet kommit ut i vattendrag, avloppsledning eller förorenat jord eller växtlighet ska räddningstjänsten underrättas.

## **7. Hantering och lagring**

Arbeta vid punktutslug eller i dragskåp.

Arbetsplatsen ska ha möjligheter till ögonspolning (AFS 1999:7 9-10 §§)

Förvaring av större mängd brandfarlig vätska kan fordra tillstånd av lokal myndighet (SÄIFS 1995:3).

## **8. Begränsning av exponeringen/personliga skyddsåtgärder**

### **Gränsvärden för exponering**

Enligt arbetsmiljöverkets föreskrift AFS 2000:3.

<b>Ämne</b>	<b>Nivågränsvärde</b>	<b>Korttidsvärde</b>	<b>Takgränsvärde</b>
2,2,4-Trimetylpentan	200 ppm		300 ppm
	Totalt: 900 mg/m <sup>3</sup>		Totalt: 1400 mg/m <sup>3</sup>

### **Begränsning av exponering**

Vid behov, använd andningsskydd och skyddshandskar.

### **Rekommenderat andningsskydd**

Gasfilter typ A

### **Rekommenderade material till skyddshandskar och skyddskläder**

**Genomträngningstid > 8h**

Nitrilgummi.

## **9. Fysikaliska och kemiska egenskaper**

### **Allmän information**

Färglös vätska, som är olöslig i vatten.

Naturlig beståndsdel i motorbensin som felaktigt kallas isooktan.  
Alifatiskt kolväte

### Viktig information för hälsa, miljö och säkerhet

<b>Kokpunkt/kokpunktsintervall</b>	99,2 °C
<b>Flampunkt</b>	-12,00 °C
<b>Explosionsområde</b>	1,1 - 6,0 %
<b>Ångtryck</b>	0,52 kPa
<b>Relativ densitet</b>	692 kg/m <sup>3</sup>
<b>Löslighet i vatten</b>	2,44 mg/l
<b>Fördelningskoefficient n-oktanol/vatten</b>	4,53
<b>Ångdensitet</b>	3,93

### Övrig information

<b>Smältpunkt/smältpunktsintervall</b>	-107,4 °C
<b>Tändpunkt</b>	415 °C
<b>Brytningsindex</b>	1,391

## 10. Stabilitet och reaktivitet

Ämnet kan reagera kraftigt med oxidationsmedel.

## 11. Toxikologisk information

I höga koncentrationer påverkar ämnet centrala nervsystemet.

### Hälsofara

Inandning: Inandning av ångor kan ge huvudvärk, yrsel och illamående.

Hudkontakt: Ämnet avfettar huden, som kan bli röd och sprucken.

Förtäring: kräkning ökar risken för det dras ned i lungorna och orsaka kemisk lunginflammation.  
(Kemiska risker 1993)

### Toxikologiska data från djurförsök

## 12. Ekotoxikologisk information

### Akut toxicitet

**LC<sub>50</sub> Fisk 96h:** 1 - 10 mg/l

**EC<sub>50</sub> Daphnia 48h:** 0,4 mg/l

### Bioackumulering

**Log P<sub>ow</sub>:** 4,53

**BCF:** 372

## 13. Avfallshantering

### Avfall

Får inte blandas med halogenerat avfall.

I företag med lämplig apparatur får avfall med lösningsmedel redestilleras till förnyad användning av lösningsmedlen, återvinningsförfarande R2.

Lösningsmedel får brännas (återvinningsförfarande R1) endast av den som har tillstånd enligt SFS 2002:1060 och NFS 2002:28

### Farligt Avfall

Avfall innehållande mer än 20 % av detta ämne är farligt avfall med egenskap H4.  
Avfall med en flampunkt < 21 °C är farligt avfall med egenskap H3-A.

### Förslag till EWC-koder för farligt avfall

04 01 03; Avfettningsavfall som innehåller lösningsmedel utan flytande fas  
04 02 14; Avfall från appretering som innehåller organiska lösningsmedel  
07 01 04; Lösningsmedelsavfall från organiska baskemikalier.  
07 02 04; Lösningsmedelsavfall från plast, syntetgummi och konstfibrer.  
07 03 04; Lösningsmedelsavfall från organiska färgämnen och pigment.  
07 04 04; Lösningsmedelsavfall från organiska växt- och träsnyddprodukter samt andra biocider.  
07 05 04; Lösningsmedelsavfall från farmaceutiska produkter.  
07 06 04; Lösningsmedelsavfall från fetter, smörjmedel, såpa, rengöringsmedel, desinfektionsmedel och kosmetika.  
07 07 04; Lösningsmedelsavfall från finkemikalier och kemiska produkter.  
08 01 11; Färg- och lackavfall som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen  
08 01 13; Slam från färg eller lack som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen  
08 01 15; Vattenhaltigt slam innehållande färg eller lack som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen  
08 01 17; Avfall från färg- och lackborttagning som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen  
08 01 19; Vattensuspensioner innehållande färg eller lack som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen  
08 04 09; Lim och fogmassa som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen  
08 04 11; Lim- och fogmasseslam som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen  
08 04 13; Vattenhaltigt slam innehållande lim eller fogmassa som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen  
08 04 15; Vattenhaltigt flytande avfall innehållande lim eller fogmassa som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen  
09 01 03; Lösningsmedelsbaserad framkallare  
14 06 03; Andra lösningsmedel och lösningsmedelsblandningar  
14 06 05; Slam och fast avfall som innehåller andra lösningsmedel  
20 01 13; Separat insamlade fraktioner av lösningsmedel från hushåll.

## 14. Transportinformation

<b>UN-nummer</b>	1262
<b>ADR-Klass</b>	3
<b>RID-Klass</b>	3
<b>ICAO-Klass</b>	3
<b>IMDG-Klass</b>	3
<b>Faronummer</b>	33
<b>Förpackningsgrupp</b>	II
<b>Transportbenämning</b>	OKTANER
<b>Proper shipping name</b>	Octanes

## 15. Gällande bestämmelser

### Symboler/Märkning



## **Riskfraser**

65 38 67 50 53

Farligt: kan ge lungskador vid förtäring.

Irriterar huden.

Ångorna kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

Mycket giftigt för vattenlevande organismer.

Kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.

11

Mycket brandfarligt.

## **Skyddsfraser**

(2) 9 16 29 33 60 61 62

(Förvaras oåtkomligt för barn.)

Förpackningen förvaras på väl ventilerad plats.

Förvaras åtskilt från antändningskällor - Rökning förbjuden.

Töm ej i avloppet.

Vidtag åtgärder mot statisk elektricitet.

Detta material och/eller dess behållare skall tas om hand som farligt avfall.

Undvik utsläpp till miljön. Läs särskilda instruktioner/varuinformationsblad.

Vid förtäring, framkalla ej kräkning. Kontakta genast läkare och visa denna förpackning eller etiketten.

## **Övriga bestämmelser**

### **Arbetsmiljö**

Arbetsmiljöverket har utarbetat särskilda regler för arbete med motorbränslen (AFS 1992:18).

Arbetstagare måste ha ett skriftligt arbetstillstånd för att få arbeta i slutet utrymme med en brandfarlig vätska klass 1 eller 2 (AFS 2000:4 26 - 27 §§).

Vid klassning av tryckbärande anordningar ska detta ämne, som utgör en farlig fluid, räknas till grupp 1 enligt 4 § AFS 1999:4

Om detta ämne ska hanteras i ett tryckkärl, så ska objektsgrupp för tryckkärl enligt 2 kap 1 § AFS 1999:6 väljas under beteckning F.

### **Begränsning av allvarliga kemikalieolyckor**

Kravnivåer för 'ämnena som är mycket giftiga för vattenlevande organismer' finns i Förordningen om att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (SFS 1999:382 och AFS 2005:19). Lägre nivån är 100 ton och den högre är 200 ton.

### **Miljöskydd**

Förbrukning av mer än 500 ton organiska lösningsmedel per år fordrar tillstånd av Miljödomstol.

Förbrukning av mer än 10 ton men högst 500 ton organiska lösningsmedel per år fordrar tillstånd av Länsstyrelsen.

Förbrukning av mer än 500 kg men högst 10 ton organiska lösningsmedel per år skall anmälas till kommunal nämnd för miljö- och hälsoskyddsfrågor (SFS 1998:899 tilläggsbokstav -o1, -o2 och -o3)

Framställning av produkter där mer än 500 ton organiska lösningsmedel ingår per år fordrar tillstånd av Länsstyrelsen.

Framställning av produkter där mer än 10 ton men högst 500 ton organiska lösningsmedel ingår per år skall anmälas till kommunal nämnd för miljö- och hälsoskyddsfrågor (SFS 1998:899 tilläggsbokstav -o4 och -o5)

Ämnet får inte släppas ut så att det kan skada grundvattnet (SNFS 1996:11 Bil. F1.7).

För tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter omfattande mer än 500 ton av detta ämne ska bl a koden SewK09.02 för 'ämnena som är mycket giftiga för vattenlevande organismer', anges i miljörapporten (NFS 2000:13 bil 1 avsnitt 2).

### **Produktkontroll**

Ämnet, eller en ämnesgrupp som ämnet tillhör, finns med EWC kod i bilaga 2 till avfallsförordningen (SFS 2001:1063).

För försäljning och förvaring av lösningsmedel finns särskilda regler i SFS 1977:994.

Ämnet är upptaget i Kemikalieinspektionens föreskrift om klassificering och märkning (KIFS 2005:5.)

Ämnet är medtaget i Kemikalieinspektionens PRIO-databas.

## 16. Övrig information

### Riskfraser

65 38 67 50 53

Farligt: kan ge lungskador vid förtäring.

Irriterar huden.

Ångorna kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

Mycket giftigt för vattenlevande organismer.

Kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.

11

Mycket brandfarligt.

### Källor till informationen i underlaget för säkerhetsdatabladet

- Registry of Toxic Effects Chemical Substances; RTECS-nr SA3320000
- Svensk Standard SS 421 08 20 bilaga C; ämne nr 274
- The Merck Index nr (11 edition); nr 5040
- Environmental Hazard Classification. Nordiska Rådet. TemaNord 1997:594
- FFA: Guide för val av kemskyddsmaterial. ASTM-klass = nr: 291
- National Fire Protection Association 325; PC-325-94
- Svenska Elektriska Kommissionen. Handbok 426 318
- Räddningsverkets InformationsBank.
- Auer Technikum, Ausgabe 12. Stoff no: 3200
- Risk line, Kemikalieinspektionen.
- Kartotek for kjemiske stoffer. Kort nr: 900
- Principer och metoder för provtagning och analys av ämnen på listan över hygieniska gränsvärden. A&H 2000:23
- Sigma-Aldrich Chemical Directory 1997
- Council Directive 76/548/EEC - last ATP no: 25
- Acros Organics 98/99 Catalogue no: 16791
- Accord Européen Relatif au Transport International des Marchandises Dangereuses par Route (ADR)
- IMO: International Maritime Dangerous Goods-code (IMDG)
- The Hazardous Substances Data Bank
- International Code for the Construction and Equipment of Ships Carrying Dangerous Chemicals inBulk.
- The Nordic Substance Database
- The Merck Chemical Database. Chemdat. 104715
- N-Class Database, Environmental Hazard Classification. Nordiska Rådet WEB 5/2001
- IUCLID; The International Uniform Chemical Database, year 2000 edition
- ICN Pharmaceuticals Catalogue no: 202769
- Alfa Aesar, Catalog no : 41904
- Bretherick's Handbook of Reactive Chemical Hazards, 6:ed. nr: 3061
- Kemiska risker. En handbok om ämnena i AFS 1993:9 hygieniska gränsvärden. Arbetarskyddstyrelsens böcker. 1993.